

GALERIJA KEMIJSKEGA INŠTITUTA

KEMIJSKI INŠTITUT

sejalci znanja

Ivan Grohar, *Sejalec*, 1907,
Moderna galerija Ljubljana,
© Narodna galerija, Ljubljana, 2016.

KOMPLEMENTARNI PARI IN FIGURE V VOZELNEM PROSTORU

Dr. MARJAN DREV

Dr. Marjan Drev je v slovenskem prostoru znan predvsem po večjih javnih kiparskih delih, v katerih se po eni strani naslanja na dolgo tradicijo upodabljanja v evropski kulturi, po drugi strani pa prinaša vfiguraliko pri teh kiparskih delih nekatere nenavadne, s teoretično, matematično ali pa kot pravi sam, s topološko vozelnim prostorskim premislekom prepletene pristope.

Večina pozna njegov monumentalni kip škofa A. M. Slomška pred mariborsko stolnico ali pa kip Mira Cerarja, ki ga je delal v soavtorstvu s kiparko Vlasto Tihec Zorko in je postavljen pred športno dvorano Brinje v Grosuplju. Tu so še dela kot npr. sv. Ciril in sv. Metod ter monumentalni sv. Nikolaj, vsi trije v Murski Soboti. Skratka, gre za kiparja, ki je v javnem prostoru vsekakor pustil velik pečat ter za to delovanje lansko leto dobil tudi nagrado, ki jo podeljuje kiparska sekcija Zveze društev slovenskih likovnih umetnikov in ima po svoje zelo veliko težo, saj gre za priznanje, ki prihaja iz stroke.

Marjan Drev si že od svojih začetnih del prizadeva premišljevati kiparsko kompozicijo znotraj kiparskega jezika. Kajti formalna analiza, ki se je razvijala na podlagi modernistične slikarske in torej na dvodimenzionalni format vezane prakse, se v kiparskem, tri dimenzionalnem delovanju ne more nasloniti na »slikovno polje« in

mnogi specifični likovno teoretski vidiki analize sploh niso mogoči zaradi tega razkoraka med drugo in tretjo dimenzijo. S tem preprostim dejstvom se vprašanja prostora, ki ga doživljamo skozi perspektivno optiko našega vizualnega aparata, bistveno razširijo. Namreč kiparsko delo ne gledamo enako kot sliko, saj se dogaja v povezavi z gibom, prehodom, ki od skritega prehaja v neskrto, od silhuet do reliefnega in od reliefnega v prostorsko območje ter medsebojna razmerja volumnov in praznin med njimi. Drev v tem premišljevanju uvede nove pojme, ki omogočajo premišljevati tako modernistično kot tudi klasično kiparstvo. Z njimi povezuje celo širši vizualni prostor sodobne umetnosti, čeprav se sam kot kipar v vseh pogledih zavestno drži vsebinskih in formalnih temeljev skozi množico slojev izročila kiparske govorice. En vidik teh slojev izročila se kaže tudi na razstavi »Komplementarni pari in figure v vozelnem prostoru«, ki je v večjem delu likovni prikaz teh teoretičnih orodij, o katerih govori Marjan.

Gre za zapiske, fotografije oblikovalskih rešitev, ter za nekaj skulptur manjšega formata. Preko tega slikovnega gradiva lahko gledalec vstopi v »kiparsko morfološko« premišljevanje, ki je vsaj deloma tudi samo del razstave-namreč krajši teoretski zapis je na voljo tudi gledalcu kot razstavni list.

Kot rečeno- dr. Drev se drži vsebinskih temeljev in sam naslov kaže na neko razmerje do simetrije, ki je bila tudi en ob bistvenih pojmov v starogrškem premišljevanju (o) umetnosti. Komplementarni pari se v kiparski govorici Dreva seveda obnašajo sodobno, forme iščejo dopolnitve skozi razmerja abstraktnih kiparskih odnosov, igrivo prevprašujejo druga drugo skozi serijo podobnosti in razlik. Celo v popolnoma funkcionalnih oblikah kot so skodelice ali klopi lahko opazimo globok premislek in prežetost prostorskih funkcij ter oblikovnih prenosov, skozi katere zasijejo vozalne strukture- ne samo v smislu zgoščene prostorske občutljivosti, temveč tudi v smislu zvezanosti in zavezanosti medsebojne prostorsko-materialne govorice s teoretskim premislekom.

Drevov kiparski jezik je jasen, premišljen in z visokimi standardi opredeljen prostorski dejavnik, ki v samem zgoščenem toku oblikovane materije ne določa le predmetnost ter material skulpture in njen prostor, temveč s svojim tenkočutnim in hkrati močnim pomenskim konceptom opredeljuje tudi širši prostor, v katerega je kip umeščen.

Jiri Kočica

Marjan Drev se je rodil leta 1955 v Celju. Po končani gimnaziji v Celju je študiral kiparstvo na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani od 1976 do 1982 pri kiparjih Zdenku Kalinu, Slavku Tihcu in Dušanu Tršarju. Na isti ustanovi je leta 2015 doktoriral iz predmeta likovna teorija pri prof. dr. Jožefu Muhoviču.

Imel je 20 samostojnih razstav. Organiziral je več tematskih razstav in predavanj na temo "Nove paradigme v likovnih umetnostih". Predstavil je slovenske avtorje in dela tujih avtorjev, za katere je ocenil, da se ukvarjajo z novimi pogledi na likovno umetnost. Kot likovni teoretik je idejni avtor treh likovnoteoretičnih sintagem s področja kiparstva: Prvi je topološki vozelní prostor kot znanstveni princip razlage klasičnega kiparskega kontraposta, drugi Torusna števila v likovnih umetnostih in tretji Vektorsko polje. Raziskovalno je usmerjen na vse, kar je povezano s kiparsko kompozicijo: portret, figura, draperija, abstraktna kiparska forma, princip komplementarnosti, teorija prostora v kiparstvu. Z ozirom na dejstvo, da so v 20. stol. v kiparstvu bile preigrane praktično vse možne likovne variante, ga zanima, kako se iz danih stanj vrniti nazaj k pojmu reda, morda lepega. Kiparstvo najprej deli v dve skupini, na kompozicijsko in nekompozicijsko. Osebnó si prizadeva razumeti prvo.

Je avtor dvanajstih javnih figuralnih bronastih in kamnitih spomenikov: Anton Martin Slomšek, bron, Maribor (1991); Anton Martin Slomšek, Lendava, bron, (2001); Sveti Štefan, bron, Teharje, 2006; Lojze Kozar, Odranci, bron, 2010; Anton Martin Slomšek, Zgornja Bistrica, bron, (2020); Sv. Nikolaj, Murska Sobota, bron, 2020; telovadec Tošo Primožič, bron, Maribor (2021), v soavtorstvu z akad kiparko Vlasto Zorko; telovadec Miro Cerar, bron, (2022), Grosuplje na Dolenjskem bron, v soavtorstvu z akad kiparko Vlasto Zorko; sv. Ciril (2022) bron in Metod (2023), bron, Murska Sobota; Štiri skulpture na pročelju cerkve v Semiču: dve Drinski mučenki, Lojze Grozde in papež Janez Pavel II, peščenjak, Semič v Beli krajini, 2022; Spomenik dvanajstim umorjenim duhovnikom v Črnomlju, peščenjak, 2023. Izdelal je tudi sedem bronastih in kamnitih doprskih spomenikov. Živi in kiparsko ustvarja v Kaniži blizu Šentilja v Slovenskih goricah.

Od 28. 3. 2024 do 20. 4. 2024

Kustos, oblikovanje in spremni tekst: Jiri Kočica

Brezplačna spletna izdaja,

Letnica izida: 2024

Založnik: Kemijski inštitut, Ljubljana

URL: <https://www.ki.si/o-institutu/galerija/dr-marjan-drev-komplementarni-pari-in-figure-v-vozelnem-prostoru/>

CIP: Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

COBISS.SI-ID 220511491

ISBN 978-961-7238-01-3 (PDF)

Kemijski inštitut
Ljubljana, Slovenija

National Institute of
Chemistry, Slovenia

Hajdrihova 19, Ljubljana
www.ki.si / 01 47 60 200